

Posudek na diplomovou práci Bc. Martiny Grabmüllerové

Persvaze v politickém diskurzu: kontrastivní analýza (Filozofická fakulta JU, České Budějovice 2016, 157 stran)

Tématem diplomové práce Bc. Martiny Grabmüllerové je problematika persvaze v politickém diskurzu, kterou, jak následně vyplývá z obsahu úvodu k práci, autorka omezí na persvazi implikovanou prostřednictvím tzv. hodnotících adjektiv. Práce je standardně rozdělena na část teoretickou a praktickou a na první pohled upoutá jednak svým rozsahem (pro tento typ prací v českém prostředí neobvyklým) a dále také určitou nevyvážeností v rozsahu obou částí (část praktická tvoří cca 20% celé práce, část teoretická cca 50%). Přestože je teoretická část po obsahové stránce zpracována velice pečlivě, srozumitelně a čtivě, nabízí se otázka, co autorku vedlo k takovému nepoměru, a proč se neomezila jen na témata, která jsou pro její výzkum zásadní - zejména kapitoly od str. 53. Netvrdím, že by předchozí pasáže s tématem nesouvisely vůbec, jen se domnívám, že nebylo nutné je rozebírat takto detailně, vzhledem k tomu, že se analyzované problematiky dotýkají jen vzdáleně a v části praktické se s nimi tudíž nijak npracuje. Či se mýlím? Na druhou stranu musím ocenit, že se diplomantka na četných místech snažila o provázání názorů jednotlivých zdrojů (např. v kapitole 2.2) a prokázala tak schopnost syntézy jednotlivých přístupů. Ke cti autorky budiž i skutečnost, že její výklad je primárně založen na seriózních zdrojích (Hirschová, Escandell Vidal, Čmejková, Králová, atd.), které poctivě prostudovala, a vyvarovala se tak vyhledávání informací na mnohdy pochybných internetových stránkách. To bývá bohužel čím dál méně obvyklé a o to více si toho cením.

Pečlivost (formální i obsahová), s níž je zpracována část teoretická se promítá i do části praktické, v níž autorka na vzorku několika vybraných českých a španělských politických projevů analyzuje výskyt výrazových prostředků persvaze v tomto typu odborného textu. Jak již bylo uvedeno výše, svoji pozornost zaměřuje primárně jen na jeden typ těchto prostředků, jemuž je paradoxně v teoretické části věnováno poměrně málo prostoru (cca 6 řádek na str. 79), a to sice užití hodnotících adjektiv. Kladně hodnotím vhodný výběr materiálu pro excerpci jazykových dat: diplomantka volí primárně projevy politiků, v nichž je obhajován nějaký postoj a kde lze tudíž předpokládat výskyt analyzovaného jevu. Užitou metodologii hodnotím jako naprosto legitimní, k práci jako celku mám však několik otázek, možná i výhrad:

a) Je pravda, že užití hodnotícího adjektiva může být motivováno snahou autora o dosažení persvazivního účinku. Na druhou stranu je však si třeba uvědomit, že ne každý výskyt hodnotícího adjektiva v textu automaticky implikuje zvýšení persvazivnosti daného sdělení. Autorčin velmi pečlivý výzkum tak podle mého názoru naráží na jeden zásadní problém, a to, že kvantifikace zjištěných dat sice něco vypovídá o frekvenci hodnotících adjektiv v českých a španělských textech, nikoliv však o jejich užití za účelem persvazivnosti. U některých autorčiných příkladů si o jejich relevantnosti troufám pochybovat - viz namátkou př. 7 str. 93, př. 24 str. 96, př. 27, 35, 37 str. 99, př. 60, 69 str. 108, a řada dalších. Mohla by se k tomuto autorka při obhajobě blíže vyjádřit?

b) V kapitolách teoretické části, kde autorka na jednotlivých příkladech ilustruje typologii prostředků persvaze, by bylo vhodné v ukázkách jednotlivé prostředky zvýraznit - viz např. př. 67 na str. 79, kde není jasné, které z 5 užitých adjektiv má zvyšovat persvazi daného sdělení - ve zdrojovém materiálu k tomu vysvětlení rovněž nenacházím, ba nemám-li k dispozici jiné vydání nežli autorka, zdá se, že daný příklad není pramenem Králová (2012) pro ilustraci tohoto jevu uváděn. Ptám se na toto záměrně, protože se domnívám, že daná otázka by si zasloužila podle mého názoru více pozornosti vzhledem k tomu, že je vlastně pilířem, na němž stojí část praktická. Autorka by tak byla bývala možná mohla předejít pochybovačným otázkám - viz můj komentář výše - bod a).

d) Poslední otázka, kterou na diplomantku mám, je, zda by se mohla vyjádřit, jakou roli podle jejího názoru může mít na dosažení persvazivního účinku tohoto typu textů zvuková realizace konkrétního projevu?

Jak již bylo řečeno, práce je po redakční stránce zpracována velmi kvalitně, v textu nacházím minimum překlepů - str. 10, 54, 66, které považuji za víceméně banální. Stylistická úroveň textu je velice slušná.

Závěr: S uvážením všech výše uvedených skutečností konstatuji, že předkládaná diplomová práce Bc. Martiny Grabmüllerové vyhovuje požadavkům na tento typ prací kladeným. Práci doporučuji k obhajobě a předběžně hodnotím známkou **velmi dobře**, s tím že výsledná známka bude stanovena na základě průběhu obhajoby.

V Českých Budějovicích, 4. června 2016

PhDr. Jana Pešková, Ph.D.